

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 709/2016-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Advokátska kancelária, L. Novomeského 25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 54/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 54/2012 porušené boli.

2. [REDAKČIA] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Mgr. [REDACTED] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16 € (slovom tristoti eur a šesťnásť centov), ktorú je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. Emílie Korčekovej, Advokátska kancelária, L. Novomeského 25, Pezinok, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 709/2016-10 z 22. septembra 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 54/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že:

Sťažovateľ je žalobcom v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 C 54/2012 na základe ním podanej žaloby z 12. júna 2012, predmetom ktorej je sťažovateľom uplatnený nárok na náhradu škody voči Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom okresného súdu, konkrétne predčasným vyznačením právoplatnosti a vykonateľnosti na platobnom rozkaze č. k. 42 Rob 2/04-13 z 8. januára 2004, v dôsledku

čoho žiada náhradu škody v sume 14 882,46 eur s ročným úrokom 9,5 % od 9. augusta 2010 do zaplatenia a uhradenie trov konania a právneho zastúpenia.

Sťažovateľ ďalej vo svojej sťažnosti uvádza, že: „*Posledné pojednávanie vo veci samej sa uskutočnilo na Okresnom súde Bratislava III dňa 22. 01. 2013(...) – pojednávanie odročené na 19.03.2013 bolo zrušené(...) pričom za viac ako 3 roky a jeden mesiac neuskutočnilo žiadne pojednávanie vo veci samej, hoc Okresnému súdu Bratislava III nič nebránilo, aby vo veci riadne a účinne, bez zbytočných prietahov konal a rozhodol, predvolal sťažovateľa na pojednávanie a zabezpečil jeho účasť na pojednávaní(...)*“

Následne sťažovateľ poukazuje na to, že listom z 24. februára 2016 podal sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu, „*hoc na intenzitu a absolútnu nečinnosť Okresného súdu Bratislava III od 22.01.2013, teda viac ako 3 ROKY a 1 MESIAC (ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti) sa porušovateľ o vec riadne nestaral, so sťažovateľom riadne nekonal, vo veci nerozhodol ani len v prvom stupni, sťažovateľovi nedoručil účinne do vlastných rúk žiadne písomnosti ani do ÚVV a ÚVTOS [REDAKOVANÉ] a ani na jeho adresu, čo sťažovateľ ustálil nahliadnutím do spisu dňa 03.03.2016 na Okresnom súde Bratislava III.*“.

Sťažovateľ tiež uvádza, že sám k prietahom neprispel, pričom vec považuje za jednoduchú po právnej aj skutkovej stránke, a to najmä vzhľadom na to, že „*hodnoverne preukázal súdu splnenie kumulatívnych podmienok k priznaniu odškodnenia*“, pričom vec má preňho mimoriadny význam.

Svoju argumentáciu podporuje aj odkazmi na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Cocchiarella proti Taliansku, Sartory proti Francúzsku, Simaldone proti Taliansku) a uvádza, že podľa „*judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa odškodnenie za prietahy v kompenzačných veciach posudzuje prísnejšie*“.

Sťažovateľ žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 750 eur, ktorá je podľa neho „*primeraná a spravodlivá, súladná s rozhodovacou praxou ESLP v prípade kompenzačných vecí proti Slovenskej republike, teda 1.000,- EURO a viac za každý rok stavu právnej neistoty sťažovateľa o výsledok kompenzačného konania o odškodnení obete porušenia práva zo strany Slovenskej republiky, čo judikoval aj Najvyšší súd SR (uznesenie č.k. 6 Cdo 193/2011 zo dňa 25. apríla 2012), ktorý sa prihlásil k rozhodovacej praxi štrasburských orgánov.*“.

2.1 Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti náležom takto „rozhodol:

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v Bratislave v kompenzačnom konaní č.k. 6 C 54/2012 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava III v Bratislave sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod č.k. 6 C 54/2012 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.750,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 303,08 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne – advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr. 3680/2016 zo 7. novembra 2016, ku ktorému bolo pripojené vyjadrenie zákonnej sudkyne, ako aj chronológia úkonov vykonaných v napadnutom konaní.

3.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol tieto relevantné skutočnosti:

„(...) V prílohe Vám zasielam vyjadrenie zákonnej sudkyne zo dňa 09.03.2016 ku sťažnosti sťažovateľa a vyjadrenie zákonnej sudkyne k ústavnej sťažnosti zo dňa 18.10.2016 ako aj súdny spis sp. zn. 6C 54/2012 vzťahujúci sa k veci. Vzhľadom k tomu, že v rámci môjho vyjadrenia nežiadate uviesť okolnosti, ktoré mali podľa môjho názoru vplyv na prietahy v konaní v súvislosti s otázkami zaťaženia súdu a organizácie práce /ktoré dôvody vzniku prietáhov na tunajšom súde považujem za ťažiskové vzhľadom na neprimerane vysokú zaťaženosť súdu za jeho súčasného personálneho poddimenzovania/, stotožňujem sa s vyjadrením zákonnej sudkyne.

Súhlasím s tým, aby ústavný súd vo vecí rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

3.2 Zákonná sudkyňa sa k sťažnosti na zbytočné prietahy v napadnutom konaní vyjadrila najprv 9. marca 2016 takto:

«Z podanej sťažnosti vyplýva, že navrhovateľ sa v danej veci sťažuje na neopodstatnené prietahy v konaní, k čomu uvádzam nasledovné:

Uvedená vec mi bola prerozdelená spolu s ďalšími vecami dňa 15.07.2014, (č. l. 100 spisu), po mojom nástupe do práce z rodičovskej dovolenky (Dodatok č. 7 Rozvrhu práce OS Bratislava III na rok 2014, účinného od 03.07.2014).

Od pridelenia vecí v nej konám priebežne a to aj s ohľadom na množstvo vecí v oddelení ktoré vybavujem, pričom posledným úkonom bolo procesné rozhodnutie podľa § 109 ods. 2 písm. e) O.s.p. o prerušení konania uznesením zo dňa 17.02.2016.

Pre úplnosť uvádzam, že po mojom nástupe do práce z rodičovskej dovolenky, mi bolo na základe Dodatku č. 7 Rozvrhu práce OS Bratislava III, na rok 2014 od 15.07.2014 do súdneho oddelenia „16C“, ktoré vybavujem, naraz pridelené (prerozdelené) všetky nevybavené veci k 30.06.2014, ktoré boli do jednotlivých oddelení prerozdelené po sudkyňi Mgr. Ingrid Pospíšilovej Degmovej a nerozhodnuté veci k 30.6.2014 zo súdneho oddelenia 43C, Cpr, sudkyňi JUDr. Anny Klepáčovej, a to pomerom 50 % z vecí od 1 roka do 2 rokov, 50 % z vecí od 2 rokov do 4 rokov a 50 % z vecí starších ako 4 roky, celkom 158 nevybavených vecí (z toho viac ako 40 reštančných nad 3 roky). Zároveň od 01.08.2014 do 31.08.2014 som mala zvýšený nápad nových vecí v porovnaní s ostatnými aktívnymi senátmi občiansko-právneho oddelenia a to v pomere 100/70 % nápadu vecí do jednotlivých oddelení podľa programu elektronickej podateľne, pričom k 12/2014 stav oddelenia bol 283 nevybavených vecí.

Nakoľko mi k 15.07.2014 bolo naraz pridelených množstvo spisov a z toho väčšie množstvo reštančných (nad 3 roky), bolo potrebné aby som tieto spisy našťudovala, čo samozrejme nie je možné vykonať naraz vo všetkých pridelených veciach, pričom zdôrazňujem, že v mnohých prípadoch sa jedná o veci náročné a rozsiahle tak po skutkovej ako aj právnej stránke a ktoré práve z tohto dôvodu neboli doposiaľ rozhodnuté, resp. právoplatne skončené (vybavené), navyše v ktorých sa opakovane menila osoba sudcu, čo sa negatívne odrazilo aj na spôsobe a plynulosti konania v týchto veciach.

V súvislosti so zmenami v organizácii súdnych oddelení (zrušenie súd. registrov „Ro“, „Rob“), sa od 01/2015 do oddelenia ktoré vybavujem, zvýšil nápad nových vecí, za 10/2015 priemerne na cca 86 vecí mesačne a k 10/2015 bol stav môjho oddelenia 548 nevybavených vecí (z toho 273 nerozh.), pričom som k 12/2015 rozhodla 697+61 vecí (z toho 492 vecí vybavených), pri nápade 733 vecí.

Ku dnešnému dňu som znížila stav oddelenia, ktoré k 02/2016 je 486 nevybavených vecí (z toho 226 nerozh.).

Tiež dávam do pozornosti, že k 01.07.2015 v senáte „16C“ došlo aj k zmene vyššieho súdneho úradníka (Dodatok č. 7k RP Mgr. Hradský namiesto Mgr. Šmondrk) a to aj v súvislosti s absolútne nedostačujúcou prácou VSÚ Mgr. Šmondrka, tak po odbornej stránke ako aj z hľadiska precíznosti a dôslednosti, čo sa rovnako odrazilo na možnosti plynule a bez zbytočných prietahov konať vo všetkých pridelených veciach, nakoľko som bola nútená vykonávať úkony, ktoré za bežných okolností vykonáva VSÚ podľa poverenia, príp. stále činnosť VSÚ kontrolovať a opravovať,

V mesiaci december 2014, január, máj, august a december 2015, január 2016 som čerpala dovolenku (17.12.-31.12.2014, 02.01.-09.01.2015; 23.-30.05.2015, 03.-10.08.2015 a 21.12.2015 až 08.01.2016) a tiež voľno v súvislosti ošetrovaním maloletého dieťaťa (OČR).

K predloženej sťažnosti záverom uvádzam, že od pridelenia veci v nej konám plynule, priebežne a to s ohľadom na stav konania, v akom mi bola táto vec pridelená a aj na množstvo a obtiažnosť vecí v oddelení 16C, ktoré vybavujem. K úkonom súdu pred pridelením veci sa nevyjadrujem.

Na základe takéhoto stavu, Vás pán predseda súdu, zároveň týmto upozorňujem v zmysle ustanovenia § 30 ods. 4 a § 34 ods. 3 zákona 385/00 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov, že nie som s ohľadom na daný stav, objektívne schopná vybavovať mne pridelenú agendu plynulo a bez zbytočných prietahov.»

3.3 Zákonná sudkyňa sa k predmetnej sťažnosti vyjadrila 18. októbra 2016 takto:

„Z podanej sťažnosti vyplýva, že navrhovateľ sa v danej veci sťažuje na neopodstatnené prietahy v konaní, k čomu poukazujem na pripojené vyjadrenie

z 09.03.2016 a dopĺňam, že vo veci od jej pridelenia (júl 2014) konám priebežne a to aj s ohľadom na množstvo a obtiažnosť vecí v oddelení, ktoré vybavujem.

Posledným úkonom bolo procesné rozhodnutie podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. o prerušení konania uznesením zo dňa 17.02.2016, voči ktorému sťažovateľ podal dňa 15.04.2016 odvolanie a z ktorého dôvodu bola dňa 26.07.2016 vec predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave.

Krajský súd v Bratislave o odvolaní doposiaľ nerozhodol.

K veci samej uvádzam nasledovné:

V danom prípade ide o sťažovateľa, ktorý najskôr ako konateľ a jediný spoločník spoločnosti [REDACTED], s.r.o.(...), resp. fyzická osoba - živnostník ([REDACTED] - [REDACTED]...) a neskôr ako fyzická osoba podával množstvo žalôb, najmä voči spoločnosti LIVAK PLAST s.r.o.(...), na ktorú bol v dôsledku úpadku uznesením z 07.12.2004 vyhlásený konkurz a dňa 27.05.2010 bola z obchodného registra vymazaná a neskôr voči štátu (SR zastúpená MS SR), avšak založených takmer na rovnakom skutkovom základe (základ veci vychádza z neuhradených faktúr, ktoré eviduje spoločnosť sťažovateľa voči predĺženej spol. LIVAK PLAST, s.r.o.).

Na základe toho sťažovateľ ako spoločník a konateľ spoločnosti [REDACTED], s.r.o., neúspešnej v uvedených konaniach, podal viacero žalôb voči štátu o náhradu majetkovej škody, opätovne ako konateľ menom tejto spoločnosti a zároveň ako fyzická osoba, na základe postúpenia sporných pohľadávok od tejto spoločnosti (v ktorej je jediným spoločníkom a konateľom) na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 06.06.2012.

Jedným z týchto konaní je aj predmetná vec (žaloba z 12.06.2012), ktorej skutkovým základom je sťažovateľom namietaný nesprávny úradný (postup, pozn.) Okresného súdu Bratislava III v obchodnoprávnom spore, v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 23Cb 69/2006, v ktorom sa spoločnosť [REDACTED], s.r.o., domáhala voči spoločnosti LIVAK PLAST, s.r.o., zaplataenia pohľadávky vo výške 14.882,46 Euro s príslušenstvom. Uvedené konanie (sp. zn. 23Cb 69/2006), bolo z dôvodu vyhláseného konkurzu na LIVAK PLAST, s.r.o., prerušené, pričom v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave voči úpadcovi LIVAK PLAST s.r.o. (sp. zn. 8K 1/04) správca

konkurznej podstaty dňa 12.03.2007 poprel predmetnú spornú pohľadávku voči spoločnosti voči LIVAK PLAST, s.r.o., vo výške 14,882,46 Euro.

Následne sťažovateľ ako konateľ neúspešnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], s.r.o., podal dňa 12.06.2012 voči Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR žalobu o náhradu nemajetkovej škody (vzniknutej morálnej ujmy) vo výške 10.500 Euro, titulom nesprávneho úradného postupu tunajšieho v totožnom obchodnoprávnom spore (sp. zn. 23Cb 69/2006), založenej na rovnakých skutkových okolnostiach ako v predmetnom konaní. I keď ide o nároky samostatné, ktoré môžu a nemusia byť priznané súčasne a táto súvisiaca vec je vedená na tunajšom súde pod sp. zn. 12C 217/2012. V ten istý deň (12.06.2012) podal sťažovateľ aj predmetnú žalobu voči SR zastúp. MS SR zároveň ako fyzická osoba. V súvisiacej veci sp. zn. 12C 217/2012, prvostupňový súd rozhodol dňa 22.11.2013 rozsudkom č. k. 12C 217/2012-109, ktorým návrh zamietol z dôvodu, že vykonaným dokazovaním súd zistil, že na majetok úpadcu (dlžníka) LIVAK PLAST, s.r.o. bol konkurz vyhlásený v roku 2004 a v konkurze nedošlo k uspokojeniu žiadnej pohľadávky veriteľov I. triedy pre nedostatok prostriedkov a preto nie je daná žiadna príčinná súvislosť medzi údajným nesprávnym úradným postupom a nárokom navrhovateľa, keď predmetné súdne konanie nebolo spôsobilé ovplyvniť postavenie navrhovateľa v žiadnom smere. Toto rozhodnutie doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, nakoľko sa sťažovateľ, ako konateľ LIVAK PLAST, s.r.o. voči rozsudku odvolal.

V predmetnom spore vzhľadom na uvedené okolnosti súd konanie, podľa v tom čase účinného § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. prerušil(...), pričom rozhodnutie z dôvodu sťažovateľom podaného odvolania doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť.

O prerušení konania až do právoplatného skončenia konania vedeného pred OS Bratislava III, sp. zn. 12C 217/2012, rozhodol súd z dôvodu účelnosti a hospodárnosti konania, nakoľko otázka existencie/neexistencie základu nároku (nesprávneho úradného postupu a príčinnej súvislosti medzi ním a žalovanou náhradou škody - majetkovou i nemajetkovou) je otázkou zásadnou pre posúdenie sporného nároku aj v prejednávanvej veci, pričom túto otázku prejudiciálne už vyriešil súd v konaní sp. zn. 12C 217/2012, založenom na totožných skutkových okolnostiach a dôvodoch.

Podľa môjho názoru aj z popísaných okolností je možné odvodiť, že sťažovateľ, ktorého spoločnosť bola neúspešná v súdnych sporoch o zaplatenie neuhradených faktúr, má snahu nielen uplatňovať svoje legitímne práva prostredníctvom súdu, ale podávaním viacerých žalôb aj vytvoriť priestor na prípadné odškodnenie od štátu za prietahy, ku ktorým uvedeným spôsobom sám prispieva. (...)“

3.4 Sťažovateľ prostredníctvom svojej splnomocnenej právnej zástupkyne na uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu a zákonnej sudkyne nereagoval, ústavnému súdu iba oznámil:

„(...) dávam Vám týmto na vedomie, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania danej veci.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 6 C 54/2012:

Dňa 12. júna 2012 podal sťažovateľ (ako fyzická osoba) na okresnom súde žalobný návrh proti Slovenskej republike, v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „odporca“), na náhradu škody vo výške 14 882,46 € s prísl. z titulu nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v predčasnom vyznačení právoplatnosti a vykonateľnosti na označenom platobnom rozkaze. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 6 C 54/2012.

Dňa 15. augusta 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 9. október 2012.

Dňa 19. septembra 2012 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu k podanému návrhu.

Dňa 9. októbra 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 22. október 2012, a to na návrh sťažovateľa, ktorému bolo vyjadrenie odporcu doručené s minimálnym časovým odstupom od termínu pojednávania.

Dňa 11. októbra 2012 bolo súdu doručené stanovisko sťažovateľa k vyjadreniu odporcu.

Dňa 22. októbra 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 22. január 2013 na účely zaujatia stanoviska odporcom k skutkovým okolnostiam uvedených sťažovateľom.

Dňa 9. januára 2013 bolo súdu doručené stanovisko odporcu k vyjadreniam sťažovateľa.

Dňa 22. januára 2013 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. marec 2013.

Dňa 1. marca 2013 súd zrušil nariadený termín pojednávania z dôvodu pridelenia zákonnej sudkyne Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej na Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“).

Dňa 5. apríla 2013 vec bola pridelená zákonnému sudcovi Mgr. Mariánovi Degmovi.

Dňa 11. októbra 2013 vec bola pridelená zákonnej sudkyni JUDr. Márii Zbyňovcovej.

Dňa 6. marca 2014 vec bola pridelená zákonnej sudkyni JUDr. Dáši Onuferovej.

Dňa 15. júla 2014 vec bola pridelená zákonnej sudkyni Mgr. Ivane Fekete.

Dňa 4. marca 2015 zákonná sudkyňa vydala pokyn na pripojenie spisov okresného súdu sp. zn. 21 C 44/2012, sp. zn. 12 C 217/2012, sp. zn. 14 C 57/2012, sp. zn. 11 C 58/2012 a sp. zn. 12 C 69/2012.

Dňa 12. marca 2015 zákonná sudkyňa vydala pokyn na vyhotovenie fotokópií z pripojených spisov.

Dňa 17. februára 2016 okresný súd vydal uznesenie č. k. 6 C 54/2012-216 (pod chybným označením č. k. 16 C 54/2012-216), ktorým prerušil napadnuté konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 217/2012.

Dňa 25. februára 2016 bola súdu doručená sťažnosť sťažovateľa na prietahy, ktorú súd uznal ako opodstatnenú.

Dňa 15. apríla 2016 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 16 C 54/2012-216, v ktorom upozornil súd na to, že nie je účastníkom konania vedeného pod uvedenou spisovou značkou.

Dňa 18. apríla 2016 okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 6 C 54 2012-221.

Dňa 13. júna 2016 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie a vyzval odporcu na vyjadrenie k odvolaniu.

Dňa 18. júla 2016 sťažovateľ uhradil súdny poplatok za podané odvolanie.

Dňa 26. júla 2016 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 6 C 54/2012-216.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody vo výške 14 882,46 € s prísl. vedenom pod sp. zn. 6 C 54/2012 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa (ako navrhovateľa) na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v napadnutom konaní je po skutkovej stránke zložitejšie, pretože sťažovateľ „ako *spoločník a konateľ spoločnosti* [REDACTED], s.r.o.(...) podal viacero žalôb voči štátu o náhradu majetkovej škody, opätovne ako konateľ menom tejto spoločnosti a zároveň ako fyzická osoba, na základe postúpenia sporných pohľadávok od tejto spoločnosti“. Napriek tomu, že zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub zložitosti veci, na túto okolnosť nemohol neprihliadať pri určení primeraného finančného

zadosťučinenia. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevyomykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prieťahom. Pokiaľ sťažovateľ vo veci podal odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania, ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej využitie možností daných účastníkom konania procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (napr. I. ÚS 31/01). Zbytočné prieťahy v napadnutom konaní teda v zásade neboli vyvolané správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol v napadnutom konaní bez akýchkoľvek zákonných alebo iných relevantných dôvodov nečinný v období od 1. marca 2013 do 4. marca 2015 (dva roky) a od 12. marca 2015 do 17. februára 2016 (jedenásť mesiacov).

Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlňiteľná, pretože počas takmer troch rokov okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci a v zásade ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Na „objektívne okolnosti“, teda na „množstvo pridelených vecí“, na skutočnosť, že sa „opakovane menila osoba zákonného sudcu“, na zmenu „súdneho úradníka“, na ktoré v danej veci poukázala zákonná sudkyňa, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje

predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení okresného súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Pretože uznesením č. k. 6 C 54/2012-216 zo 17. februára 2016 bolo napadnuté konanie prerušené, ústavný súd v danom štádiu konania (spis sa nachádza na krajskom súde, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti uvedenému uzneseniu, preto sa v napadnutom konaní v súčasnosti nemôžu vykonávať úkony) nevyhovел návrhu sťažovateľa podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, a o tomto návrhu rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 4.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať finančné zadosťučinenie vo výške 3 750 €, táto suma je podľa neho „primeraná a spravodlivá, súladná s rozhodovacou praxou ESLP v prípade kompenzačných vecí proti Slovenskej republike“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru nie je dostatočným zadost'učinením pre s'ťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadost'učinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv s'ťažovateľa považuje za primerané vo výške 2 000 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na to, že cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (napr. II. ÚS 67/03), ako aj na určitú skutkovú zložitost' veci. Ústavný súd napokon pri určení finančného zadost'učinenia vzal do úvahy aj stanoviská iných senátov ústavného súdu, podľa ktorých správanie s'ťažovateľa vo vzťahu k jeho neobyčajne početným obdobným podaniam (zatiaľ viac než 117 s'ťažností) „vyvoláva otázku, či jeho postup nemá znaky účelovosti“ (napr. I. ÚS 286/2013, I. ÚS 30/2014 a iné).

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

S'ťažovateľ si uplatnil trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 1. marca 2016 a podanie s'ťažnosti zo 4. marca 2016). Za dva úkony vykonané v roku 2016 patrí odmena v sume dvakrát po 143 € a režijný paušál dvakrát po 8,58 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách

a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 303,16 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2017